

PROGRAMA
JUNY
SETEMBRE 2019
MUIBBA

MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Activitats destacades

Barcelona capital mediterrània.
La metamorfosi medieval, segles XIII-XV.
La conquesta del litoral, segle XXI

Villa Joana, Casa Verdaguer de la
Literatura de Barcelona

Rumba, modernisme i Barcelona

Barcelona *flashback*

Casal d'estiu

This is Barcelona

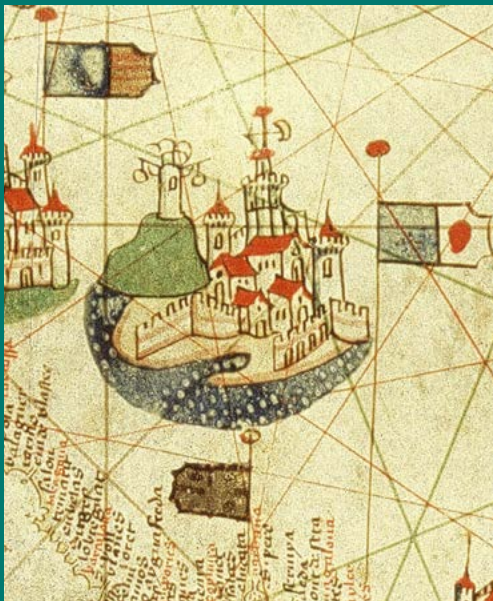
Centre de Recerca i debat

Relatar la ciutat

Espais i relats

Barcelona capital mediterrània

MUHBA Plaça del Rei, Saló del Tinell. Fins al 29 de setembre de 2019

La metamorfosi medieval, segles XIII-XV

L'exposició aborda el paper que va tenir l'activitat comercial mediterrània en la generació dels recursos i la diversificació social que permeté el naixement del municipi de Barcelona. S'hi desglossen els grups en què va quedar estructurada aquella renovada societat, capitanejada per l'elit de prohoms enriquits pels negocis, i s'hi descriu la reordenació dels equilibris que va portar a gestar les institucions en què es va anar organitzant. La ciutat, amb el Consell de Cent, els consellers i la resta de càrrecs municipals, va passar de ser una propietat dels comtes reis gestionada pels seus oficials, a esdevenir un subjecte de negociació política amb la monarquia i els dos estaments privilegiats, la noblesa i l'Església. Tot i ser itinerant, el poder de la monarquia es veia representat al cor de la ciutat pel Palau Reial Major. Hi residien les dues úniques entitats de la corona que no viatjaven seguint el sobirà: l'Arxiu Reial i el Mestre Racional.

La conquesta del litoral, segle XXI

L'enderroc de la muralla de mar entre 1878 i 1881 va obrir Barcelona al litoral, però les línies ferroviàries establertes a la costa consensuaven la trobada de la trama urbana amb la Mediterrània. Cent anys després, els projectes iniciats en la dècada de 1980 van ser decisius per a la conformació d'un litoral obert, que la gent de la ciutat ha anat fent seu en un procés de conquesta que avui encara té reptes pendents importants.

Seminaris

Barcelona i la conquesta de Nàpols: el repte d'un canvi geopolític

L'inici de la campanya per a l'annexió de Nàpols el 1435, culminada amb èxit l'any 1442, va implicar, entre moltes altres coses, que el rei Alfons el Magnànim hi romangués definitivament fins a la mort, sense tornar a visitar mai més Barcelona. La ciutat hagué d'entendre's així amb la reina Maria, que va detenir durant molts anys la Lloctinència General abans no passés al seu cunyat, el futur rei Joan I. L'objectiu del seminari és tractar de calibrar les conseqüències que va tenir per a la ciutat de Barcelona aquella translació dels interessos de la monarquia, en el context geopolític mediterrani que culminà amb la caiguda de Constantinoble i la signatura del Tractat de Lodi el 1454, al qual es va adherir poc després el Magnànim amb una activa participació en la guerra contra Gènova.

6/6/2019, de 9 a 19.30 h
MUHBA Plaça del Rei. Gratuït

La conquesta del litoral, avui

El governs locals han desenvolupat estratègies diverses per aconseguir que els molls i les dàrsenes dels ports vells esdevinguin espais oberts a la ciutadania, de vegades amb la complicitat dels altres actors institucionals (i singularment de les autoritats portuàries) i en altres casos en tensió dialèctica amb aquests. En el seminari es passarà revista a quatre casos d'estudi molt diferents entre si (Bilbao, Barcelona, València i la Corunya) per tal d'extreure'n lliçons. Hi intervindran: **Ibon Areso**, arquitecte; **Josep Bohigas**, arquitecte; **Nacho Díaz**, enginyer agrònom; **Marc García**, enginyer de camins, i **José González Cebrián**, arquitecte.

13/6/2019, de 10 a 14 h
MUHBA Plaça del Rei. Gratuït

Itineraris

Barcelona i el litoral contemporani

Els itineraris ens ajudaran a entendre les transformacions del litoral al llarg del temps amb visites per terra i per mar, a més de diverses visions panoràmiques des dels punts més elevats: visites «per aire». Itineraris elaborats en col·laboració amb l'Oficina Estratègica de l'Àmbit Litoral i Barcelona Regional.

Mar

El litoral des del mar

29/6/2019. 10 h. Inici: Portal de la Pau, estació de les Golondrines. 7,50 € (Amics: 5 €). No inclou el tiquet de la golondrina.

Aire

Una mirada des de Montjuïc

15/6/2019. 9.45 h. Inici: Torre de Sant Sebastià del telefèric del port (av. Joan de Borbó). 7,50 € (Amics: 5 €). No inclou el tiquet del telefèric.

El litoral entorn del Port Olímpic i el Fòrum

6/7/2019. 10 h. Inici: plaça del Rei, Capella de Santa Àgata. 7,50 € (Amics: 5 €)

Terra

El litoral de llevant

14/9/2019. 10 h. Inici: plaça del Rei, Capella de Santa Àgata. 7,50 € (Amics: 5 €)

El litoral de ponent

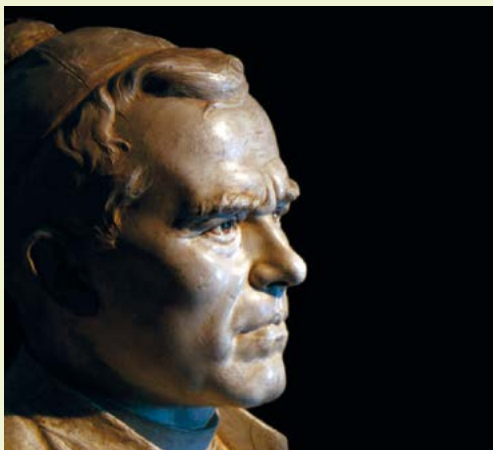
28/9/2019. 10 h. Inici: plaça del Rei, Capella de Santa Àgata. 7,50 € (Amics: 5 €)

Visites comentades

A càrrec de **Ramon Pujades**, que explica el procés històric que va transformar la Barcelona medieval en una capital mediterrània i com l'activitat comercial marítima consolidada al llarg del segle XII va generar canvis en l'estructura social. 11 i 25/7/2019, i 5 i 19/9/2019. 18 h. 7,50 € (Amics: 5 €)

Villa Joana, Casa Verdaguer de la Literatura de Barcelona

A Villa Joana conflueixen la història de la ciutat, l'educació per la paraula, amb les Escoles Villa Joana, i els patrimonis literaris, amb Jacint Verdaguer, que hi va passar els seus darrers dies, com a referent principal. L'espai museístic mostra en quatre àmbits —Casa, Literatura, Verdaguer, Barcelona—, com la capital de Catalunya esdevé una ciutat de la paraula i de la literatura.

Ciutat i Literatura

Seminari «Barcelona, ciutat de frontera».

XI Seminari Literatura i Ciutat

Els espais fronterers són un gran interrogant crític, històric, cultural i literari per a Europa. Sense cruïlles com Alsàcia i Renània, Trieste, Bèlgica o Suïssa, entre d'altres, no s'entén el passat ni el futur d'Europa. En el nostre cas tenim un espai com és el que queda a una banda i l'altra de l'Albera, que malda per no oblidar la història i la cultura compartides. Els vincles entre el Rosselló, Occitània i Catalunya són tan forts que desafien les limitacions administratives. L'exili català republicà a Perpinyà, Prada de Conflent, Tolosa de Llenguadoc i Montpeller és una memòria compartida. D'altra banda, autors com Joan Lluís Lluís, Jean-Daniel Beszonoff o Aleix Ranyé són per ells mateixos una realitat tangible i amb un gran reconeixement en l'àmbit literari català, amb capital a Barcelona. Hi intervindran: **Jan Brugueras**, UB; **Oscar Jané**, UAB, i **Joan Lluís Lluís**, escriptor.

8/6/2019, de 10 a 14. Gratuït

Festa Verdaguer

1 de juny

Plantes i animals que inspiren Verdaguer.

Itinerari literari i naturalista a càrrec de **Pere Alzina**, d'11.30 a 13.30 h. Gratuït. Coorganitzat amb el Consorci del Parc Natural de Collserola.

2 de juny

En defensa pròpia: Verdaguer contra la censura. Visita comentada. De 12.30 a 13.30 h. 5 € (Amics: 3 €)

8 de juny

Barcelona, ciutat de frontera. Seminari. De 10 a 14 h. Gratuït

9 de juny

Verdaguer i Brossa en diàleg. Recital a càrrec de **Misael Alern** i **Raquel Santanera**. 12 h. Gratuït. Organitzen: Fundació Brossa i Fundació Jacint Verdaguer

10 de juny

Verdaguer i la Música. Audició comentada a càrrec d'**Arnau Tordera**. 12.30 h. Gratuïta

Homenatge a Verdaguer. Ofrena floral. 17 h

Roger Mas canta Verdaguer. Concert. 18 h. Gratuït. Amb la col·laboració del Districte de Sarrià - Sant Gervasi.

14 de juny

Acte d'homenatge a Isabel-Clara Simó, organitzat per la Institució de les Lletres Catalanes. 19 h. Gratuït

11 de juliol

10 Atlàntides. Creació & Museus. Espectacle coral sobre aspectes diversos de la figura de Jacint Verdaguer. Amb la participació d'una vintena d'artistes de Barcelona, la majoria vinculats a la Fàbrica de Creació Fabra i Coats. Dins la programació del Grec Festival de Barcelona 2019. 21.30 h. Gratuït

29 de setembre

Brossa de prop. Espectacle a càrrec del *clown Marcel Gros* dins Poesia als Parcs. Lletres i paisatges amb motiu de l'Any Brossa. Organitza: Diputació de Barcelona, amb la col·laboració del MUHBA. 12 h. Gratuït

MUHBA Villa Joana. Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera). Es recomana reserva prèvia.

Rumba, modernisme i Barcelona

Barcelona i la rumba

A Barcelona, els gitanos a mitjans dels anys cinquanta del segle passat van trobar una nova manera d'expressar-se que va anar evolucionant per esdevenir el que avui coneixem com a rumba catalana. Les músiques que els arribaven, el *rock-and-roll* o els ritmes de Cuba i el Carib, els transformaven en rumbes i cada comunitat de músics els donava un aire característic.

Concerts gratuïts, a les 22 h

21 de juny

La Nave Bruja (Nou Barris)

A càrrec de **Ramon Jiménez & Co.**

28 de juny

Sicus & Aires de Rumba (Gràcia)

A càrrec de **Sicus Carbonell & Co.**

5 de juliol

Muchacho & Los Sobrinos (Hostafrancs)

A càrrec de **Muchacho Serviole & Co.**

12 de juliol

Johnny Chipén a tempo de rumba (Sant Antoni)

A càrrec de **Johnny Tarradellas & Co.**

Barcelona en moviment I Cicle de Cinema al Park Güell

Nits de cinema al Park Güell

En aquest cicle es parlarà de la ciutat desapareguda, però no simplement d'aquella que ja no hi és, sinó de la que no es veu, no es coneix o no es vol reconèixer com a part de la realitat. Al costat de la ciutat formal, organitzada, endreçada i "de bé", n'hi ha una altra que creix en els seus intersticis, els espais no definits o suposadament oblidats. Més enllà del Model Barcelona, de la ciutat de Gaudí i del turisme de masses, es troba una altra Barcelona, que no és una Barcelona fosca.

A través d'aquest recorregut històric des dels anys seixanta fins als 2000, descobrirem una Barcelona on els habitants conviuen amb la incertesa, on la manca d'habitatge porta a cercar solucions informals i il·legals, però també a una ciutat on els projectes per redreçar aquest dèficit d'allotjament no acaben de solucionar els conflictes socials, sinó que els acceleren creant guetos moderns.

En col·laboració amb **Celia Marín Vega**, que ens presentarà les diferents pel·lícules i ens introduirà en el seu context històric i sociocultural.

19 de juliol, 22 h

A tiro limpio

Francisco Pérez-Dolz, 1963

26 de juliol, 22 h

Los Tarantos

Francisco Rovira Beleta, 1963

2 d'agost, 22 h

Asalto al Banco Central

Santiago Lapeira, 1983

9 d'agost, 22 h

En construcción

José Luis Guerin, 2001

Jardins d'Àustria, Park Güell (accés pel carrer Olot, s/n). Entrada gratuïta. Amb la col·laboració de B:SM.

La ciutat i el Park

26 de juny, de 9 a 11 h

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda del Park Güell i itinerari que ressegueix el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. Gratuïta

MUHBA Casa del Guarda del Park Güell, c. Olot, s/n

29 de juny, 20 de juliol, 3 d'agost i 14 de setembre, de 10 a 13 h

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, des del Carmel fins a Vallcarca passant pel Park Güell. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat.

Inici: MUHBA Turó de la Rovira. Final: Vallcarca

3 de juliol, 18 h

Font de Sant Salvador

Indústria, boca, fontada: la socialització de l'aigua, xerrada-berenar a la font de Sant Salvador, a càrrec de **J. M. Contel i Manel Guàrdia**, historiadors. Organitza: Taller d'Història de Gràcia

Trobada: porta del Carmel del Park Güell per anar cap a la font

7 de juliol, de 10 a 12 h

La Barcelona dels López, els Güell i Gaudí

Un recorregut per Ciutat Vella per contemplar l'empremta que hi van deixar els López i els Güell, emparentats a partir del matrimoni d'Isabel López i Bru amb Eusebi Güell i Bacigalupi.

Inici: pl. d'Antonio López. Final: Palau Güell, c. Nou de la Rambla

**10 de juliol, 18.30 a 21 h,
i 8 de setembre, d'11 a 13.30 h**

Jujol i Gaudí. De la Finca de Sansalvador al Park Güell

Un itinerari de la Finca de Sansalvador al Park Güell que permetrà conèixer dos projectes d'habitatges d'inici del segle XX destinats a la burgesia i realitzats per dos destacats arquitectes del moment: Josep Maria Jujol i Antoni Gaudí. Analtzarem l'abast d'ambdues propostes i com aquestes es materialitzen.

Inici: Finca de Sansalvador (pg. Mare de Déu del Coll, 79). Final: MUHBA Casa del Guarda del Park Güell

14 de juliol, de 10.30 a 12.30 h

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell que explica el procés de construcció i formalització del parc. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra.

Inici: MUHBA Casa del Guarda del Park Güell, c. Olot. Gratuït

28 de juliol, de 10.30 a 13.30 h

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

Itinerari que comença al barri de la Salut, un indret d'esbarjo per a les classes treballadores i un dels territoris escollits per les elits barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia on encara avui podem admirar les grans cases dels conflictes i les contradiccions característics de la metròpoli moderna.

Inici: MUHBA Park Güell, porta del Carmel del Park Güell. Final: Jardinetes de Gràcia

Totes les activitats es fan amb la col·laboració de B:SM i són gratuïtes, però requereixen reserva prèvia a través del web del MUHBA: barcelona.cat/museuhistoria/reserves

Barcelona flashback

MUHBA Plaça del Rei - Casa Padellàs

Per fi Barcelona es pot explicar en un moment! **Barcelona flashback** és el lloc ideal per veure d'una altra manera la ciutat, en un moment, sols, amb amigues i amics, amb els companys de l'escola, amb la família... i el punt de partida per a qualsevol visita a la ciutat.

Barcelona flashback és l'esperat punt de trobada amb la trajectòria de la ciutat, un mètode ràpid de lectura urbana en clau històrica. Amb un recorregut no més llarg de seixanta minuts, una sèrie d'objectes seleccionats pel museu ens conviden a fer múltiples lectures, preguntes i reflexions sobre la ciutat des dels seus orígens fins als nostres dies. Amb **Barcelona flashback**

comença una manera diferent de pensar i recórrer Barcelona per als barcelonins, per als turistes i per als joves estudiants.

Barcelona flashback ens posa a tots davant del mirall. L'exposició té un format de laboratori experimental, i servirà per idear les formes i els continguts de la futura exposició estable de la Casa Padellàs, que després de la seva reforma s'ha de convertir en la casa comuna de la història de Barcelona i el punt de partida cap a les diverses seues urbanes del MUHBA.

Inauguració: setembre de 2019 (consulteu el web)

Casal d'estiu

El casal d'estiu **Llegim la ciutat** té l'objectiu d'educar la mirada i donar eines perquè els nens i nenes siguin capaços d'observar i interpretar la ciutat amb la mirada ingènua del foraster, amb l'interès i la curiositat de qui la trepitja per primera vegada. Les activitats proposades ens apropen a la història i el patrimoni de Barcelona a través dels seus carrers, places i edificis. Durant una quinzena nens i nenes de diferents procedències conviuen amb un únic objectiu: la lectura de l'espai urbà i la seva apropiació.

De l'1 al 12 de juliol de 2019
Escola Àngel Baixeras, c. Salvador Aulet, 22
08002 Barcelona
De 8 a 12 anys
Inscripcions a partir del 27 d'abril
www.estiu.fundesplai.org
Tel. (+34) 93 551 17 68
Més informació:
informaciomuhba@bcn.cat

This is Barcelona. Benvinguts a la ciutat

Programa d'acollida de refugiats

Començar a conèixer la ciutat on s'ha arribat ajuda a fer-se-la pròpia i a situar-se.

Des del desembre de 2015 el MUHBA ha posat a disposició dels nous arribats, els refugiats i les institucions d'acollida un programa en diferents idiomes basat en experiències prèvies del museu.

Informació: museuhistoria@bcn.cat

Centre de Recerca i Debat

Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar idees noves i per comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni històric-artístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

195. La Barceloneta i la immigració valenciana als anys trenta

Kenneth Pitarch, Conchi Villar i Antonio López-Gay. 17/6/2019

196. Barcelona: l'atracció exterior de «l'autèntica» i contradictòria capital europea d'Espanya (1930-1940)

Arnau González Vilalta. 16/9/2019

197. La façana litoral de Barcelona abans de l'enderrocament de les muralles

Ramon Pujades i Mikel Soberon. 30/9/2019

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà, 19 h. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Jornades, seminaris i tallers

Barcelona i la conquesta de Nàpols: el repte d'un canvi geopolític

6/6/2019. De 9 a 19.30 h. MUHBA Plaça del Rei. Gratuït. (Vegeu el destacat.)

Barcelona, ciutat de frontera

8/6/2019. De 10 a 14 h. MUHBA Vil·la Joana. Gratuït. (Vegeu el destacat.)

Formació

Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric

Quarta edició del postgrau del MUHBA

Aquest curs té com a objectiu mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació de la història i el patrimoni de Barcelona. Una formació especialitzada per construir punts de vista originals sobre la ciutat i expressar-los de manera eficaç, amb rigor històric i aptituds performatives, a través de l'itinerari urbà.

El curs, de 135 hores, s'impartirà d'octubre a maig del curs 2019-20 i s'adreça a docents i persones formades en història, història de l'art, ciències socials i humanitats.

Presentació de publicacions

La domus d'Avinyó. El luxe interior d'una casa de Barcino

Amb una conferència a càrrec d'**Alicia Fernández**

Col·lecció Documents
3/10/2019

Els orígens del Park Güell, 1894-1926

Mireia Freixa i Mar Leniz

Col·lecció Pòsits
Data per determinar, consulteu el web.

Barcelona 1969-1979.

Els anys decisius

Joan Antoni Solans

Data per determinar, consulteu el web.

Més informació al web del MUHBA.
MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà.
Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Relatar la ciutat

Laboratori de propostes dels alumnes del tercer curs de Relats Urbans del MUHBA

Cicle d'itineraris oberts al públic

Com a resultat del curs que ofería formació especialitzada per a la ideació i la interpretació d'itineraris urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona, s'han ideat i construït alguns itineraris que es posaran en pràctica durant aquest estiu. Són els següents:

De camino a la plaza... Memoria del mercado barcelonés (en espanyol)

Un itinerari que planteja un recorregut per la memòria de quatre mercats barcelonins que fins ara han aconseguit sobreviure la voràgine de l'evolució de la ciutat. Espais de relació que aixopluguen dinàmiques tan bàsiques com complexes, que evocuen trets culturals i de la tradició popular que conviuen amb activitats ben innovadores encaminades a assegurar-ne la subsistència.

Visitarem quatre mercats: Sant Josep «La Boqueria», Santa Caterina, el Born i Sant Antoni, tots amb més d'un segle de vida i ben diferents entre si, que han marcat les vivències d'un una societat heterogènia, des de la precarietat i la itinerància dels seus orígens fins a la majestuositat i la consolidació de la seva presència com a referents de la ciutat actual. Autora: **Eliana Carrillo**

Inici: porta principal del Mercat del Born (El Born CCM), pl. Comercial. Final: Mercat de Sant Antoni 13/7/2019. 8 h. Durada: 2,5 h

La batalla de Barcelona (19-20 de julio de 1936), el inicio de una revolución (en espanyol)

Una ruta que pretén fer reviure l'episodi conegut com la batalla de Barcelona, que suposà l'inici de la Guerra Civil a la ciutat i també d'una revolució que va permetre per primera i única vegada en la història l'establiment d'un sistema anarquista. Recorrerem els escenaris a través dels vestigis conservats, en un relat estructurat de manera cronològica que ens aproparà als fets des del primer tret fins a l'assalt final al quarter de les Drassanes. A càrrec de **David Burruezo**.

Inici: porta principal de la Universitat de Barcelona, Gran Via 585, pl. Universitat. Final: monument a Colom

19/7/2019. 17 h. Durada: 2,5 h

Quan la ciutat comença a mirar el cel. L'aeronàutica a Barcelona, 1784-1936

Un recorregut que ens portarà a diferents indrets que han tingut relació amb espais o esdeveniments amb l'aeronàutica com a protagonista. Edificis on s'han reunit les associacions o els clubs, indrets des d'on han volat globus, o espais que han vist aterrar alguns models d'avions. La ruta ens descobrirà la relació de la ciutat amb el món de l'aeronàutica des de finals del segle XVIII fins al primer terç del segle XX. Autor: **Lluís Corominas**

Inici: davant el cinema Comèdia, a pg. de Gràcia amb Gran Via. Final: Porta de la Pau 26/7/2019. 18 h. Durada: 3 h

Activitats gratuïtes. Amb reserva prèvia imprescindible. Places limitades

Espais i relats

Juny-setembre de 2019

Vil·la Joana

Ctra. de l'Església, 104 (Vil·lavieira)

Vil·la Joana és la darrera casa que va acollir l'escriptor Jacint Verdaguer. Malalt, va morir-hi el 10 de juny de 1902. Avui és alhora memorial i Casa de la Literatura.

Plantes i animals que inspiren Verdaguer

Itinerari literari i naturalista a càrrec de Pere Alzina i Gemma Sangerman. 1/6/2019. Gratuït. Coorganitzat amb el Consorci del Parc Natural de Collserola.

En defensa pròpia: Verdaguer contra la censura

Visita guiada. Una activitat per revivir l'obra de Verdaguer a partir de la seva confrontació amb el poder i la lluita contra la calúmia i la censura. 2/6/2019. 5 €.

Altres recorreguts urbans

El litoral de Barcelona

El litoral des del mar. Itinerari: moll de les Drassanes – Port del Fòrum – retorn (per mar). Inici i final: estació de les Colònies del Port de la Pau. 29/6/2019. 7,50 € (Amics: 5 €). No inclou el preu del tiquet de la golondrina (15,20 €).

El Port Olímpic i el Fòrum. Itinerari: capella de Santa Àgata – la peul pl. Antoni Maura – (bus) torre Mapfre – (bus) hotel Princess – retorn. Inici: MUHBA Plaça del Rei. Final: pl. Antonio Maura. 6/7/2019. 7,50 € (Amics: 5 €)

El litoral de llevant. Itinerari: capella de Santa Àgata – la peul pl. Antonio Maura – (bus) platges de llevant – (bus) Fòrum – (bus) àmbit de les Tres Xemeneies – retorn. Inici: MUHBA Plaça del Rei. Final: pl. Antonio Maura. 14/9/2019. 7,50 € (Amics: 5 €)

El litoral de ponent. Itinerari: capella de Santa Àgata – la peul pl. Antonio Maura – (bus) Marina Vela – (bus) Fòrum – (bus) World Trade Center – (bus) Zona Franca – retorn. Inici: pl. del Rei. Final: pl. Antonio Maura. 28/9/2019. 7,50 € (Amics: 5 €)

Relatar la ciutat

De camí a la plaza... Memòria del mercat barcelonès. Itinerari a càrrec d'Eliana Carrillo (en castellà). Inici: porta principal del Mercat del Born (El Born CCM), pl. Comercial. Final: Mercat de Sant Antoni. 13/7/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia

La batalla de Barcelona (19-20 de juliol de 1936), el inici de una revolució. Itinerari a càrrec de David Burruzo (en castellà). Inici: porta principal de la Universitat de Barcelona, Gran Via, 585. Final: monument a Colom. 19/7/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia

Quan la ciutat comença a mirar al cel. L'aeroaèutica a Barcelona, 1784-1936. Itinerari a càrrec de Lluís Corominas. Inici: cinema Comèdia, a pg. de Gràcia amb Gran Via. Final: Portal de la Pau. 26/7/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia

Refugi 307

C. Nou de la Rambla, 175

La defensa ciutadana de Barcelona. Quatre-cents metres de galeries sota terra durant la Guerra Civil.

Itinerari situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307. 9/7/2019 i 8/9/2019. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. Paral·lel, 60, davant del Teatre Anau. Inclou la visita al Refugi 307.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, visites a les 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

El Call

Pita, Manuel Ribé, s/n

Situat on hi havia la casa de Jusef Bonhac, teixidor de vells, aborda la trajectòria dels jueus en la història de la ciutat medieval i el seu llegat cultural, que ha perdurat fins als nostres dies.

Quan el Call era el call dels jueus

Itinerari. Una aproximació històrica a les activitats quotidianes dels segles xii al xiv pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del castell Nou. Inclou la visita a les sitges medievals del carrer de la Fruita i al centre MUHBA El Call. 16/6/2019, 30/6/2019, 14/7/2019, 28/7/2019, 11/8/2019, 25/8/2019, 22/9/2019, 29/9/2019 (en anglès). 8,50 € (Amics: 6 €)

Park Güell

Casa del Guarda, C. Olot, s/n

La relació entre Gaudí i la Barcelona artística i industrial presentada en el singular edifici de la Casa del Guarda.

Gaudí i Jujol. Del Park Güell a la Finca Sansalvador

Itinerari. Un itinerari que permet conèixer dos projectes d'habitatges d'època del segle xx destinats a la burgesia i realitzats per dos destacats arquitectes del moment: Antoni Gaudí i Josep Maria Jujol, respectivament. 10/7/2019 i 8/9/2019. Inici: MUHBA Casa del Guarda del Park Güell. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M.

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

Itinerari s'inicia al Park Güell, al barri de la Salut, un indret d'esbajo per a les classes treballadores i aleshores un dels territoris escollits per les elits barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia, on encara avui podem admirar grans cases del tombant del segle xx, on trobem traces dels conflictes i les contradiccions característiques de la metròpoli moderna. 9/6/2019 i 28/7/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Amb la col·laboració de B.S.M.

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell on s'explica el procés de construcció i formalització del parc. 14/7/2019 i 29/9/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M.

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda i Itinerari que resegueix el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. 16/6/2019 i 22/9/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M.

La Barcelona dels López, els Güell i Gaudí

Itinerari d'autor a càrrec de Xavier González. Un recorregut per Ciutat Vella per contemplar l'empremta que hi van deixar els López i els Güell, emparentats a partir del matrimoni d'Isabel López i Brú amb l'industrial Eusebi Güell i Bacigalupi, l'amic i client de confiança de Gaudí. 7/7/2019. Inici: pl. Antonio López, 75 € (Amics: 5 €)

Sis-cents anys de correu a la ciutat de Barcelona. De l'edat mitjana al segle XXI

Itinerari mostra les singularitats del correu a la ciutat de Barcelona. A càrrec d'Antonio Aguilar. 6/7/2019. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: pl. Urquinaona, davant el Teatre Borràs. Final: edifici de Correus, pl. Antonio López

Turó de la Rovira

C. Marià Labrinya, s/n (Horta-Guinardó)

Barcelona i la seva història recent des del turó, amb l'espai arqueològic de la bateria antiaèria de la Guerra Civil i les barraques bastides a la postguerra.

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, i al Carmel. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat. 29/6/2019, 20/7/2019, 3/8/2019, 1/9/2019 i 14/9/2019. 8,50 € (Amics: 6 €)

Casa de l'Aigua

Parc de les Aigües de la Trinitat Vella, Torrent de la Perera, s/n

L'abastament d'aigua a la ciutat. Estació de bombejat construïda els anys 1915-1917 per l'Ajuntament de Barcelona.

La casa de l'Aigua. Conductes, dipòsits i comptors

Visita lliure al MUHBA Casa de l'Aigua a la Trinitat Vella. 2/6/2019 i 7/7/2019 i 1/9/2019. Gratuït. Amb reserva prèvia

Fabra i Coats

C. Sant Adrià, 20

La Sala de Colores de Can Fabra és un espai patrimonial que permet avançar en el coneixement de l'evolució i les funcions del món fabril, tant pel que fa al vessant tècnic com social.

Bon Pastor

C. Barrota, s/n

Evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle xx (1930, 1955, 1980 i 2015)

Oliva Artès

C. Espronceda, 142-146

A les naus d'aquest espai fabril situat a bell mig del Poblenou es presenten, en clau d'història contemporània, diferents temes sobre la formació i trajectòria de la metròpoli barcelonina.

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10; pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

Com una petita colònia romana arriba a esdevenir una capital de la Mediterrània?

Porta de Mar, Domus Avinyó, Domus Sant Honorat i Via Sepulcral Romana

C. Regomir, 7-9; c. Avinyó, 15; c. Fruita, 2; pl. Via de Madrid

Com s'han incorporat els vestigis arqueològics al patrimoni monumental i al paisatge urbà de la ciutat contemporània?

Barcelona, capital mediterrània. La metamorfoosi medieval, segles XIII-XIV

Visita comentada a càrrec de Ramon Pujades, que explica el procés històric que va transformar la Barcelona medieval en una capital mediterrània, i com l'activitat comercial marítima consolidada al llarg del segle xii va generar canvis en l'estructura social. 11/7/2019, 25/7/2019, 5/9/2019 i 19/9/2019. 7,50 € (Amics: 5 €)

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval. 1/6/2019, 15/6/2019, 4/7/2019, 1/8/2019 i 7/9/2019. 8 € (Amics: 6 €)

El Palau Reial Major

Visita comentada, a càrrec de Ramon Pujades, que recorre els espais que havien format part de l'antic palau dels comtes reis catalans i mostra la transformació de l'antic palau en el Palau Reial Major de Barcelona. 28/9/2019. 7,50 € (Amics: 5 €)

La Barcelona gòtica, una ciutat en transformació

Itinerari que explica la febre constructiva que transformà la ciutat entre 1291 i 1348. 22/6/2019, 18/7/2019, 29/8/2019 i 21/9/2019. 8 € (Amics: 5,50 €)

La Guerra Civil a Barcelona. Revolució i bombardaments

Itinerari des del MUHBA Plaça del Rei fins al Refugi 307 del Poble-sec, que situa el context de la II República, el cop d'estat, els enfrontaments, l'actuació de les autoritats militars i civils i la participació ciutadana. 8/6/2019, 13/7/2019 i 31/8/2019. 8,50 € (Amics: 6 €). Inclou la visita al Refugi 307.

1

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10;
pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

Com una petita colònia romana arriba a esdevenir
una capital de La Mediterrània?

Barcelona, capital mediterrània. La metamorfosi medieval, segles XIII-XV

Visita comentada a càrrec de **Ramon Pujades**, que explica el procés històric que va transformar la Barcelona medieval en una capital mediterrània, i com l'activitat comercial marítima consolidada al llarg del segle XII va generar canvis en l'estructura social. **11/7/2019, 25/7/2019, 5/9/2019 i 19/9/2019**. 7,50 € (Amics: 5 €)

El Palau Reial Major

Visita comentada, a càrrec de **Ramon Pujades**, que recorre els espais que havien format part de l'antic palau dels comtes catalans i mostra la transformació de l'antic palau en el Palau Reial Major de Barcelona. **28/9/2019**. 7,50 € (Amics: 5 €)

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval. **1/6/2019, 15/6/2019, 4/7/2019, 1/8/2019 i 7/9/2019**. 8 € (Amics: 6 €)

La Guerra Civil a Barcelona. Revolució i bombardeigs

Itinerari des del MUHBA Plaça del Rei fins al Refugi 307 del Poble-sec, que situa el context de la II República, el cop d'estat, els enfrontaments, l'actuació de les autoritats militars i civils i la participació ciutadana. **8/6/2019, 13/7/2019 i 31/8/2019**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inclou la visita al Refugi 307.

La Barcelona gòtica, una ciutat en transformació

Itinerari que explica la febre constructiva que transformà la ciutat entre 1291 i 1348. **22/6/2019, 18/7/2019, 29/8/2019 i 21/9/2019**. 8 € (Amics: 5,50 €)

3

El Call

Ptta. Manuel Ribé, s/n

Situat on hi havia la casa de Jucef Bonhiac, teixidor de vels, aborda la trajectòria dels jueus en la història de la ciutat medieval i el seu llegat cultural, que ha perdurat fins als nostres dies.

Quan el Call era el call dels jueus

Itinerari. Una aproximació històrica a les activitats quotidianes dels segles XII al XIV pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del castell Nou. Inclou la visita a les sitges medievals del carrer de la Fruita i al centre MUHBA El Call. **16/6/2019, 30/6/2019, 14/7/2019, 28/7/2019, 11/8/2019, 25/8/2019, 22/9/2019, 29/9/2019** (en anglès). 8,50 € (Amics: 6 €)

4

Vil·la Joana

Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Vil·la Joana és la darrera casa que va acollir l'escriptor Jacint Verdaguer. Malalt, va morir-hi el 10 de juny de 1902. Avui és alhora memorial i Casa de la Literatura.

Plantes i animals que inspiren Verdaguer

Itinerari literari i naturalista a càrrec de **Pere Alzina i Gemma Sangerman**. **1/6/2019**. Gratuït. Coorganitzat amb el Consorci del Parc Natural de Collserola.

En defensa pròpia: Verdaguer contra la censura

Visita guiada. Una activitat per revisar l'obra de Verdaguer a partir de la seva confrontació amb el poder i la lluita contra la calúmia i la censura. **2/6/2019**. 5 €.

5

Park Güell

Casa del Guarda. C. Olot, s/n

La relació entre Gaudí i la Barcelona artística i industrial presentada en el singular edifici de la Casa del Guarda.

Gaudí i Jujol. Del Park Güell a la Finca Sansalvador

Itinerari. Un itinerari que permet conèixer dos projectes d'habitatges d'inicis del segle XX destinats a la burgesia i realitzats per dos destacats arquitectes del moment: Antoni Gaudí i Josep Maria Jujol, respectivament. **10/7/2019 i 8/9/2019.** Inici: MUHBA Casa del Guarda del Park Güell. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM.

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

L'itinerari s'inicia al Park Güell, al barri de la Salut, un indret d'esbarjo per a les classes treballadores i alhora un dels territoris escollits per les elits barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia, on encara avui podem admirar grans cases del tombant del segle XIX, i on trobem traces dels conflictes i les contradiccions característics de la metròpoli moderna. **9/6/2019 i 28/7/2019.** Gratuït. Amb reserva prèvia. Inici: porta del Carmel del Park Güell. Amb la col·laboració de B:SM

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

Itinerari pel Park Güell on s'explica el procés de construcció i formalització del parc. **14/7/2019 i 29/9/2019.** Gratuït. Amb reserva prèvia. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra. Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda i **itinerari** que ressegueix el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. **16/6/2019 i 22/9/2019.** Gratuït. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B:SM

8

Casa de l'Aigua

Parc de les Aigües de la Trinitat Vella
Torrent de la Perera, s/n

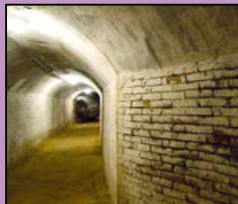
L'abastament d'aigua a la ciutat. Estació de bombatge construïda els anys 1915-1917 per l'Ajuntament de Barcelona.

La casa de l'aigua. Conductes, dipòsits i comportes

Visita lliure al MUHBA Casa de l'Aigua a la Trinitat Vella. **2/6/2019, 7/7/2019 i 1/9/2019.** Gratuïta. Amb reserva prèvia

10

Refugi 307

C. Nou de la Rambla, 175

La defensa ciutadana de Barcelona. Quatre-cents metres de galeries d'un dels refugis antiaeris construïts sota terra durant la Guerra Civil.

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

L'itinerari situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307. **9/7/2019 i 8/9/2019.** 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. Paral·lel, 60, davant del Teatre Arnau. Inclou la visita al Refugi 307.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, visites a les 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

11

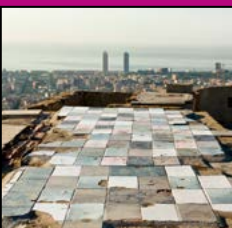
Turó de la Rovira

C. Marià Labèrnia, s/n (Horta-Guinardó)

Barcelona i la seva història recent des del turó, amb l'espai arqueològic de la bateria antiaèria de la Guerra Civil i les barraques bastides a la postguerra.

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, i al Carmel. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat. **29/6/2019, 20/7/2019, 3/8/2019, 1/9/2019 i 14/9/2019.** 8,50 € (Amics: 6 €)

Altres recorreguts urbans

El litoral de Barcelona

El litoral des del mar. Itinerari: moll de les Drassanes – Port del Fòrum – retorn (per mar). Inici i final: estació de les Golondrines del Portal de la Pau. **29/6/2019.** 7,50 € (Amics: 5 €). No inclou el preu del tiquet de la golondrina (15,20 €).

El Port Olímpic i el Fòrum. Itinerari: capella de Santa Àgata – (a peu) pl. Antoni Maura – (bus) torre Mapfre – (bus) hotel Princess – retorn. Inici: MUHBA Plaça del Rei. Final: pl. Antonio Maura. **6/7/2019.** 7,50 € (Amics: 5 €)

El litoral de llevant. Itinerari: capella de Santa Àgata – (a peu) pl. Antonio Maura – (bus) platges de llevant – (bus) Fòrum – (bus) àmbit de les Tres Xemeneies – retorn. Inici: MUHBA Plaça del Rei. Final: pl. Antonio Maura. **14/9/2019.** 7,50 € (Amics: 5 €)

El litoral de ponent. Itinerari: capella de Santa Àgata – (a peu) pl. Antonio Maura – (bus) Marina Vela – (bus) Fòrum – (bus) World Trade Center – (bus) Zona Franca – retorn. Inici: pl. del Rei. Final: pl. Antonio Maura. **28/9/2019.** 7,50 € (Amics: 5 €)

Relatar la ciutat

De camí a la plaza... Memòria del mercat barcelonès. Itinerari a càrrec d'**Eliana Carrillo** (en castellà). Inici: porta principal del Mercat del Born (El Born CCM), pl. Comercial. Final: Mercat de Sant Antoni. **13/7/2019.** Gratuït. Amb reserva prèvia

La batalla de Barcelona (19-20 de juliol de 1936), el inici de una revolució. Itinerari a càrrec de **David Burruezo** (en castellà). Inici: porta principal de la Universitat de Barcelona, Gran Via, 585. Final: monument a Colom. **19/7/2019.** Gratuït. Amb reserva prèvia

Quan la ciutat comença a mirar el cel. L'aeronàutica a Barcelona, 1784-1936. Itinerari a càrrec de **Lluís Corominas**. Inici: cinema Comèdia, a pg. de Gràcia amb Gran Via. Final: Portal de la Pau. **26/7/2019.** Gratuït. Amb reserva prèvia

Sis-cents anys de correu a la ciutat de Barcelona. De l'edat mitjana al segle XXI

L'**itinerari** mostra les singularitats del correu a la ciutat de Barcelona. A càrrec d'**Antonio Aguilar**. **6/7/2019.** 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: pl. Urquinaona, davant el Teatre Borràs. Final: edifici de Correus, pl. Antonio López

La Barcelona dels López, els Güell i Gaudí

Itinerari d'autor a càrrec de **Xavier González**. Un recorregut per Ciutat Vella per contemplar l'empremta que hi van deixar els López i els Güell, emparentats a partir del matrimoni d'Isabel López i Brú amb l'industrial Eusebi Güell i Bacigalupi, l'amic i client de confiança de Gaudí. **7/7/2019.** Inici: pl. Antonio López, 75 € (Amics 5 €)